

ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ
ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDA GÖZLEM
DERSİ
UYGULAMA KILAVUZU

Amaç

Bu dersin amacı; özel eğitim bölümü 2. Sınıf öğrencilerinin gelecek gözlem yoluyla özel gereksinimleri olan bireylere hizmet veren kurumları, bu kurumların işleyişini ve farklı özelliklere sahip öğrencileri tanımasıdır.

İçerik

Bu dersin içeriği, özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilere hizmet veren resmi kurumlarda ve sınıflarda okul deneyimi kazanma; gözlem yapma; kurum ve sınıf içi eğitsel, davranışsal ve gelişimsel uygulamaları gözleme; özel eğitime ihtiyacı olan öğrencilerin akademik ve akademik olmayan davranışlarını gözleme; gözlemleri paylaşma ve tartışma; kurumda ve sınıfta karşılaşılabilecek sorunlar ve öneriler hakkında tartışmadır.

Dersin Mesleki Gelişime Katkısı

Bu ders kapsamında öğrenciler, özel eğitim okul ve kurumlarının işleyişi, çalışma koşulları, öğrencilerin genel özellikleri ile ilgili bilgi toplama fırsatı elde eder. Bu fırsatlar ile öğrencilerin gelecekteki mesleklerine yönelik fikir ve deneyim sahibi olmaları hedeflenmektedir.

Öğrenme Çıktıları

1. Öğrenciler özel eğitim kurumlarını tanıır.
2. Öğrenciler özel eğitim kurumlarının yapı, işleyiş ve programlarını inceler.
3. Öğrenciler okul içinde bireyler arası etkileşimin kalitesi hakkında görüş bildirir.
4. Öğrenciler sınıf ortamındaki etkileşimin kalitesi hakkında görüş bildirir.
5. Öğrenciler ziyaret ettikleri eğitim ortamları hakkında karşılaştırma yazarlar.
6. Öğrenciler ziyaretlerden edindikleri görüşlerini yazılı olarak paylaşırlar.

Dersin Kazanımları

1. Müfredatta belirtilen kazanımlara uygun olarak gözlemlerini yapar.
2. Kullanılan öğretim stratejilerini, yöntem ve teknikleri gözlemler ve bunları rapor haline getirir.
3. Özel gereksinimleri ve yetersizlikleri olan bireylerle çalışılırken kullanılan yöntem, araç-gereç ve materyallerini amacına ve bireylerin (gelişimsel, sınıf vb gibi) düzeylerine uygun olarak kullanılıp kullanılmadığını rapor eder.

4. Öğrenme ortamını gözlemler ve bunları rapor eder. (sınıf, tahta, araç-gereç, öğrenci ve kişisel hazırlıklar).
5. Gözlem süresince gözlem yapılan ortamın kurallarına uyar.
6. Gözlem yapılan kurum çalışanları ve kurumda hizmet sunulan bireylerle etkili iletişim kurar.
7. Öğrenci katılımını gözlemler ve değerlendirir.
8. Kurum/sınıf yönetimini gözlemler ve rapor eder.
9. Gözlem yapılan kurumdaki ilgili personel ile fikir alışverişinde bulunur.

Öğrencilerden Beklenenler

1. Gözlem yaptığı kurumun işleyiş ve kurallarına uygun davranış sergilemek
2. Grup arkadaşlarıyla işbirliği ve etkileşim içinde olmak
3. Görevlerini kurum çalışanları ile iş birliği içinde sürdürmek
5. Görev ve ödevleri zamanında tamamlamak

Genel Kurallar

1. Dersle İlgili Kurallar:

Öğrenciler Özel eğitim Kurumlarında Gözlem dersi kapsamında gözlem takviminde belirtilen haftalarda farklı kurumlara giderek kurumları gözlemler.

Ders kapsamında geliştirilen bu rehberde belirtilen etkinlikleri düzenli ve planlı olarak yerine getirirler.

Yapılan çalışmalar raporlanarak her hafta danışman öğretim üyesi ile fakültede değerlendirilir.

Öğrenciler haftalık olarak verilen görevler kapsamında gözlem raporlarını düzenli olarak doldurmakla sorumludur.

2. Gözlem Yapılan Okul/Kuruma İlişkin Uyulması Gereken Kurallar:

Öğrenci, gözlem yaptığı okulun/kurumun kurallarına (giriş, çıkış saatleri, kılık-kıyafet, vb.) uymalıdır.

Öğrenci, okulda/kurumda bulunduğu sürece Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesini temsilen orada bulunduğunu ve bir öğretmen adayı olduğunu aklında bulundurarak hareket etmelidir.

Öğrenci, yalnızca, ders kapsamında danışman öğretim elemanı tarafından verilen görevleri yerine getirmekten sorumludur.

Öğrenci, gözlem yaptığı okul/kurum ile ilgili sorunlarını danışman öğretim üyesi ile birlikte çözmelidir.

Gözlem yapılan kurumda ses kaydı yapmak ve fotoğraf çekmek yasaktır.

3. Derse Devam ile İlgili Kurallar:

Öğrencilerin derslere devam durumları, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi ön lisans ve lisans eğitim-öğretim ve sınav yönetmeliği dördüncü bölüm Devam zorunluluğu ve dersin şubelere ayrılması başlığı altında yer alan Madde 19 / 1. maddesinde belirtildiği şekilde yürütülecektir. İlgili madde aşağıda sunulmuştur.

MADDE 19 – (1) (Değişik: R.G.18/08/2014-29092) Öğrencilerin; teorik derslerin en az %70'ine, uygulamaların veya uygulamadan oluşan derslerin en az %80'ine devamları zorunludur.

Bunun dışında derse devamlı ilgili kurallar aşağıdaki gibidir.

Öğrenciler, devamsızlık yapacağı haftayı danışman öğretim elemanı ve sorumlu öğretmenine önceden bildirir ve onay alır.

Öğrenci devamsızlık yaptığı haftanın telafisini, aynı hafta içinde başka bir gün yapar.

Etkinlik gezi vb. durumlarında okul tarafından onaylanması şartıyla öğrenci etkinlik / gezi yerinde gözlemlerine devam eder.

Öğrenci devam çizelgesi, öğrenci ve gözlem yapılan kurumdaki sorumlu öğretmen tarafından imzalanır.

Gözlem yapılan okulda/kurumda tüm gözlem haftaları tamamlandığında devam çizelgesi okul yönetimine imzalatılır. Çizelge, Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem Dosyasına eklenir.

Dersin İşleyişi

Dersin sorumlusu olan öğretim elemanı, dönem başında danışmanı olduğu öğrencilerle toplantı yaparak, Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem Dersinin amacını, içeriğini, öğrenci kazanımlarını, dersin kurallarını açıklar. Dönem içerisinde teorik derslerde her hafta yapılan gözlem çalışmalarını kontrol eder ve öğrencilere dönüt verir. Bir sonraki hafta yapılacaklar konusunda açıklama yaparak, yönlendirmede bulunur. Dönem sonunda dersin sonuçlandırılması ve değerlendirme çalışmalarını yapar.

Öğrenci, dönem boyunca dersin sorumlusu olan öğretim elemanın yönergelerine ve haftalık olarak verilen ders planına uygun olarak çalışmalarını sürdürür.

Gözlem yaptığı kurum/okulun çalışma kurallarına uyarak, Özel Eğitim Anabilim dalı tarafından bildirilen gün ve saatler arasında kurumda/okulda geçirir.

Dönem başında, Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem dersinin kılavuzunu inceleyerek dersin işleyişi hakkında bilgi sahibi olur.

Sorumlu Öğretmen, gözlem yapan öğrencinin, kurumda/okulda yapacağı gözlemleri, yönergelere uygun bir şekilde gerçekleştirilmesine yardım ve rehberlik eder.

Değerlendirme

Özel Eğitim Kurumlarında Gözlem dersi sorumlu öğretim elemanı tarafından vize ve final notuyla değerlendirilir.

Öğrenci, vize notu için ara sınav haftasına kadar yapmış olduğu çalışmalarını sorumlu öğretim elemanına dosya halinde sunar.

Final notu için dönem sonuna kadar yapılan tüm çalışmalarını dosya halinde öğretim elemanına sunar.

Çalışma Dosyası

Öğrenciler, okul / kurumlarda yaptığı gözlem çalışmalarını bu kılavuzun ekinde bulunan Çalışma Dosyasını uygun olarak hazırlamak ile yükümlüdür. Çalışma dosyasına gerektiğinde kurumdan verilen dokümanlar (plan ve program örnekleri, etkinlik örnekleri vb.) eklenmelidir. Çalışma dosyasında toplam 5 form bulunmaktadır.

1-Günlük Gözlem Formu: Öğrencilerin her hafta gittikleri okulda/kurumda yaptıkları gözlemleri not edecekleri formdur. Her hafta için bir form doldurulacaktır.

2-Rehberlik Araştırma Merkezi Gözlem Formu: Öğrencilerin RAM’da yapacakları gözlemleri ve elde ettikleri bilgileri not edecekleri formdur. Form üzerinde belirtilen haftaya ilişkin bilgiler doldurulacaktır.

3-Kurum/Okul Tanıtım Formu: Gözlem yapılan kurumun tanıtım bilgilerin yer aldığı formdur.

4-z Değerlendirme Formu: Öğrencilerin, gözlem dersine ilişkin olarak öz değerlendirmelerini yaptıkları formdur.

5-Devam izelgesi: Öğrencilerin programda belirtilen gün ve saatte kurumda okula olduklarını belgeleyen formdur.

**Burdur Mehmet Akif Ersoy
Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Özel Eğitim Bölümü**

**Özel Eğitim Kurumlarında
Gözlem Dersi
Çalışma Dosyası**

Öğretmen Adayı Adı Soyadı:

Danışman Öğretim Üyesi Adı Soyadı:

ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDA GÖZLEM DERSİ
GÜNLÜK GÖZLEM FORMU*

Gözlem Tarihi:

Gözlem No:

Gözlemi Gerçekleştiren Öğretmen Adayının Adı –Soyadı ve Numarası:
Gözlem Yapılan Okul/Kurumun Adı:
Gözlenen Ders/Konu/Etkinlik/Amaç:
Gözlem Süresi:
1- Gözlenen etkinliğin yapılmakta olduğu ortam hakkında bilgi veriniz. (Fiziki yapı, oturuş düzeni, materyaller vb.)
2- Gözlem sırasında yapılan etkinlik hakkında bilgi veriniz.
3- Gözlem süresince dikkatinizi çeken en önemli olay/durum/davranış vb. konular hakkında bilgi veriniz.
Gözlem Notları
1- Gözleminizden ne tür kazanımlar elde ettiniz?

2- Gözlemlerinizde a) sınıf yönetimi, b) öğretim yöntem teknikleri, c) fiziksel ortam olarak olumlu bulduğunuz yönler nelerdi? Siz o sınıfta öğretmen olsaydınız her alt alan için ne gibi düzenlemeler yapmak isterdiniz?

*Bu form her hafta için ayrı ayrı olacak şekilde numaralandırılarak doldurulacaktır.

ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDA GÖZLEM DERSİ
REHBERLİK ARAŞTIRMA MERKEZİ GÖZLEM FORMU*

Gözlem Tarihleri:

Gözlemi Gerçekleştiren Öğretmen Adayının Adı –Soyadı ve Numarası:
Gözlem Yapılan Okul/Kurumun Adı:
Gözlem Süresi:

1. HAFTA: RAM Öğrenci Kabulü ve Değerlendirme

(Öğrenciler RAM'a gelmeden önce nasıl süreçten geçmektedir? RAM'da değerlendirme süreci nasıl başlamaktadır? Değerlendirme süreci nasıl işlemektedir? Değerlendirme araçları nelerdir? Nasıl Uygulanmaktadır?)

2. HAFTA: RAM Tedbirleri ve Ek hizmetler

(RAM'da alınan tedbir kararları nelerdir? Değerlendirme sürecinde karşılaşılan sorunlar nelerdir? RAM'ın okullarda yürüttüğü çalışmalar nelerdir?)

3. HAFTA: RAM Aile-Okul İş Birliği

(Ailelerin tanı alma sürecindeki tutumları/ kabulleri nasıldır? Ailelere sunulan destek hizmetleri nelerdir? Değerlendirme sürecine ilişkin sınıf öğretmeninden beklentiler? Değerlendirme sürecine ilişkin okul rehber öğretmeninden beklentiler? Değerlendirme sürecinde aileden beklentiler?)

**ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDA GÖZLEM DERSİ
KURUM/OKUL TANITIM FORMU***

Öğretmen Adayının Adı –Soyadı ve Numarası:
Tanıtılan Okul/Kurumun Adı:
1) Kurumun tarihçesi hakkında bilgi veriniz.
2) Öğrenci kabul şartları/öğrencinin eğitime başlayana kadar gerçekleştirilen süreç hakkında bilgi veriniz.
3) Kurumun/Okulun fiziksel yapısı hakkında bilgi veriniz. (Sınıflar, bina, çevre, bahçe, oyun alanları, yemekhane vb.)
4)Kurumda/Okulda uygulanan program / işleyiş hakkında bilgi veriniz.
5)Öğrenci sayıları ve özellikleri (öğrencilerin yetersizlik türleri vb.) hakkında bilgi veriniz.

*Her bir kuruma dair tek form doldurulacaktır.

**ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDA GÖZLEM DERSİ
ÖZ DEĞERLENDİRME FORMU***

<p>Öğretmen Adayı Adı-Soyadı :</p> <p>Tarih :</p> <p>Kurum/Okul:</p>
<p>1- Gözlem yapacağınız kuruma/okula gitmeden önce nasıl bir kurum/okul hayal ediyordunuz?</p>
<p>2- Kurum/Okul' daki ilk gününüz için hangi hazırlıkları yaptınız?</p>
<p>3- Bu gözlem sizin özel eğitim öğretmenliğine, özel eğitim gereksinimi olan bireylere, özel eğitim alanına karşı olan tutumunuzu nasıl etkiledi? Detayları ile açıklayınız</p>
<p>4- Bu gözlem sizlere neler kattı? Bu gözlemden neler öğrendiniz? Siz böyle bir yerde çalışıyor olsaydınız neler yapmak isterdiniz?</p>

*Bu form 3'er haftalık gözlem sonunda gözlem süresi tamamlanan okul için doldurulacaktır. 4 farklı okula gidileceğinden her okul için bir tane olacak şekilde toplamda 4 adet rapor olmalıdır.

ÖZEL EĞİTİM BÖLÜMÜ
ÖZEL EĞİTİM KURUMLARINDA GÖZLEM DERSİ DEVAM ÇİZELGESİ*

Öğretmen Adayının Adı Soyadı:
Öğretmen Adayının Numarası:
Gözlem Gerçekleştirilen Kurum/Okul:
Uygulama Danışman Öğretim Üyesi:

Tarih	Öğrencinin İmzası	Öğretmenin/ Adı Soyadı	Öğretmenin/ İmzası
1.Hafta ...../...../.....			
2.Hafta ...../...../.....			
3. Hafta ...../...../.....			

Okul/Kurum Müdürü

Adı Soyadı/İmzası